

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 331/2021-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov o návrhu navrhovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Marekom Hroudou, advokátom, Krmanova 16, Košice, proti rozhodnutiu Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií č. VP/387/20/K z 10. marca 2021 takto

r o z h o d o l :

1. Rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií č. VP/387/20/K z 10. marca 2021 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a** na ďalšie konanie.
2. Výbor Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií **je p o v i n n ý** nahradiť navrhovateľovi trovy konania **576,12 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi navrhovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Návrh navrhovateľa a skutkový stav veci

1. Navrhovateľ sa svojím návrhom doručeným Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) 17. júna 2021 domáha prieskumu napadnutého rozhodnutia, ktorým mu odporca pre porušenie čl. 5 ods. 3 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon“) uložil pokutu 17 739,48 eur.
2. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 331/2021-11 zo 4. augusta 2021 prijal návrh na ďalšie konanie v celom rozsahu.
3. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že navrhovateľ bol členom štatutárneho orgánu [REDACTED] a popri výkone tejto verejnej funkcie bol do 30. júna 2020 členom štatutárneho orgánu obchodnej spoločnosti [REDACTED], vo funkcii konateľa.

Do verejnej funkcie bol menovaný 15. mája 2020 a funkciu konateľ a v označenej obchodnej spoločnosti mal preto v zmysle čl. 5 ods. 7 ústavného zákona ukončiť do 15. júna 2020, avšak ukončil ju vzdaním sa až 30. júna 2020.

II.

Argumentácia navrhovateľa

4. Navrhovateľ pred ústavným súdom nespochybňuje porušenie svojej povinnosti podľa ústavného zákona, ktoré konštatoval aj pred odporcom, poukazuje však na to, že nedodržanie povinnosti nebolo jeho zámerom, ale dôsledkom pracovného zaťaženia po ustanovení do funkcie (1) spočívajúcim v manažovaní poskytovania zdravotnej starostlivosti v rámci najväčšieho COVID areálu na Slovensku počas tzv. prvej a druhej vlny ochorenia COVID-19. Omeškanie navrhovateľa predstavovalo iba 16 dní a svoju povinnosť si splnil ešte skôr, ako proti nemu začal odporca konanie. Navrhovateľ poukazuje aj na to, že odporca má v zmysle čl. 9 ods. 5 ústavného zákona rozhodnúť do 180 dní od začiatku konania, ale odporca túto lehotu nedodržel (2) a rozhodol až po 189 dňoch. Svoju diskrimináciu vidí v tom, že odporca v iných podobných prípadoch verejným funkcionárom neuložil pokutu (3), pretože sa jeho členovia zdržali hlasovania. Napokon vo svojom návrhu poukazuje aj na nesprávne zistenie skutkového stavu (4), keď sa podľa neho malo pri výpočte jeho pokuty vychádzať zo skutočnosti, že k porušeniu jeho povinnosti došlo v roku 2020 a jeho ročný príjem ako verejného funkcionára za predchádzajúci kalendárny rok (2019) neexistoval, preto mal odporca postupovať podľa čl. 9 ods. 17 ústavného zákona a uložiť mu pokutu vypočítanú na základe priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za uplynulý kalendárny rok, teda 6 552 eur, nie 17 739,48 eur. Takýmto spôsobom postupoval odporca napr. pri výpočte pokuty pre kolegu navrhovateľa [redacted]. Napokon navrhovateľ namieta, že jemu uložená pokuta (a aj prípadná pokuta vo výške 6 552 eur) je neprimeraná závažnosti ním porušenej povinnosti (5).

III.

Vyjadrenie odporcu a replika navrhovateľa

III.1. Vyjadrenie odporcu:

5. Odporca vo svojom vyjadrení zo 17. septembra 2021 uviedol, že vo veci navrhovateľa rozhodol správne. Vo vzťahu k lehote na rozhodnutie aj s odkazom na judikatúru ústavného súdu uviedol, že s jej nedodržaním nie sú spojené žiadne právne následky. Pokiaľ ide o omeškanie navrhovateľa, to nemožno vzhľadom na znenie ústavného zákona ospravedlniť. Odporca nemal inú možnosť než konať podľa ústavného zákona. Verejný funkcionár sa funkcie ujme na základe slobodného rozhodnutia a mali by mu byť známe všetky pravidlá a povinnosti, ktoré sa na jej výkon viažu.

6. Pokiaľ ide o hlasovanie členov odporcu, ide o poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a výkon ich mandátu [čl. 73 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)].

7. Vo vzťahu k výpočtu pokuty odporcu uviedol, že interpretácia čl. 9 ods. 16 ústavného zákona sa aj z jeho strany javí ako problematická vo vzťahu k pojmu „za predchádzajúci kalendárny rok“. Komisia odporcu sa 30. novembra 2020 priklonila k výkladu, že rozhodujúcim má byť kalendárny rok predchádzajúci jeho rozhodnutiu, nie kalendárny rok predchádzajúci porušeniu povinnosti

verejného funkcionára. V prospech tohto záveru mal podľa odporcu argumentovať aj ústavný súd v náleze sp. zn. III. ÚS 312/2021. Ak by odporca rozhodoval v súlade s názorom navrhovateľa, teda vychádzal by z kalendárneho roka, ktorý predchádza porušeniu povinnosti, „*aplikoval by neprijateľné extenzívne vyplnenie nedostatku právnej úpravy*“.

III.2. Replika navrhovateľa:

8. Navrhovateľ vo svojej replike zo 7. októbra 2021 uviedol, že sám odporca uznal svoje oneskorené rozhodnutie v jeho veci. V tomto smere spresnil, že oneskorené rozhodnutie odporcu malo mať vplyv aj na výšku jemu uloženej pokuty. Ďalej poukázal na to, že odporca nezaujal jasné stanovisko k jeho námietke diskriminácie v porovnaní s jeho kolegami, vo veciach ktorých mal odporca použiť iný (navrhovateľom prezentovaný) spôsob výpočtu pokuty, resp. pokutu neuložiť. Navrhovateľ rešpektuje nezávislosť členov odporcu (poslancov Národnej rady Slovenskej republiky) a zákaz imperatívneho mandátu, avšak je potrebné prihliadať aj na iné články ústavy a rovnosť všetkých pred zákonom.

IV.

Posúdenie dôvodnosti návrhu

9. Ústavný súd vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov stabilne judikuje, že zmyslom a účelom ústavného zákona je zabezpečiť právny mechanizmus ochrany verejného záujmu pri výkone verejných funkcií spočívajúci v zamedzení vzniku rozporu osobných záujmov verejných funkcionárov s uvedeným verejným záujmom v súvislosti s výkonom svojej funkcie a predchádzať zneužívaniu verejnej funkcie, prípadne zneužívaniu postavenia s ňou spojeného na osobný prospech. Zmyslom konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je preveriť plnenie ústavného zákona (II. ÚS 185/2014, II. ÚS 878/2014).

10. Konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je konaním *sui generis* upraveným ústavným zákonom, v rámci ktorého oprávnený orgán v konečnom dôsledku rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach verejných funkcionárov vyplývajúcich verejným funkcionárom predovšetkým z čl. 4 až čl. 8 ústavného zákona (III. ÚS 229/2017, II. ÚS 315/2018). V takomto konaní musí byť bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené ústavným zákonom alebo zákonom (čl. 9 ods. 6 ústavného zákona).

11. Ústavný súd vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov opakovane zdôraznil, že povinnosť orgánov verejnej moci majúcich právomoc rozhodovať v konaní upravenom všeobecne záväznými právnymi predpismi o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb zistiť správne a v dostatočnom rozsahu skutkový stav v nimi rozhodovanej veci (bez ohľadu na jej prípadnú náročnosť) a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie (a teda zároveň konkretizovať v odôvodnení rozhodnutia dôkazy, ktoré vykonal, zdroj toho-ktorého dôkazu, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov a ako sa vyrovnal s ťažiskovými návrhmi a námietkami účastníkov), obe vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy (v prerokúvanom prípade spojené s právom na inú právnu ochranu), sú jedny zo základných znakov ústavne aprobovaného postupu konajúceho orgánu

verejnej moci a ochranou účastníkov konania pred svojvôľou konajúceho orgánu verejnej moci (II. ÚS 188/2014, I. ÚS 414/2016, II. ÚS 542/2017).

12. Ústavný súd tiež judikoval, že v konaní o preskúmanie rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov leží dôkazné bremeno primárne na dotknutom verejnom funkcionárovi (navrhovateľovi), ktorý k tomu, aby bol v konaní pred ústavným súdom úspešný, musí preukázať, že jeho konanie ako verejného funkcionára nebolo v rozpore s príslušnými ustanoveniami ústavného zákona o ochrane verejného záujmu, teda že povinnosti verejného funkcionára vyplývajúce z tohto ústavného zákona neporušil, a preto nebol dôvod na to, aby bol sankcionovaný napadnutým rozhodnutím, ktorého súčasťou je spravidla aj pokuta (II. ÚS 125/2016, II. ÚS 787/2016, III. ÚS 632/2017).

13. Pokiaľ ide o samotnú výšku verejnému funkcionárovi uložennej pokuty podľa ústavného zákona, Ústavný súd Slovenskej republiky v konaní o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov preskúmava aj správnosť výšky pokuty uložennej verejnému funkcionárovi (PLz. ÚS 1/2016).

IV.1. K námietke neúmyselného porušenia povinnosti podľa ústavného zákona

14. Pokiaľ navrhovateľ tvrdí, že jeho úmyslom nebolo porušiť ústavný zákon, že jeho omeškanie predstavovalo len 16 dní a že svoju povinnosť splnil ešte skôr, ako v jeho veci začal odporca konať, ústavný súd konštatuje, že zavinenie verejného funkcionára (úmysel, alebo nedbanlivosť) a ani „intenzita“ porušenia povinnosti nepredstavuje v zmysle ústavného zákona relevantný faktor, ktorý by mal byť pri rozhodovaní o porušení povinností podľa ústavného zákona zohľadnený.

15. Ústavný súd ďalej konštatuje, že ani navrhovateľmi vnímaná „prísnosť“ či „neprimeranosť“ uložennej pokuty vo vzťahu k okolnostiam ich prípadu nemá v tomto konaní dopad na rozhodnutie ústavného súdu (porov. vec sp. zn. II. ÚS 787/2016, v ktorej navrhovateľka síce príslušné oznámenie podľa ústavného zákona podala, avšak nie písomne odporcovi, ale elektronicky jeho predsedovi, vec sp. zn. II. ÚS 448/2018, v ktorej navrhovateľka nepodala oznámenie v dôsledku tvrdenej dlhodobej práceneschopnosti, alebo vec sp. zn. I. ÚS 110/2019, v ktorej navrhovateľka vo vzťahu k neuvedeniu majetku – pozemkov pod nehnuteľnosťou – v jej oznámení argumentovala neúmyselným porušením povinnosti a verejným povedomím o jej vlastníckom vzťahu, keď nehnuteľnosti o. i. prezentovala aj na sociálnych sieťach).

16. Ako už bolo uvedené, zmyslom konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je preveriť plnenie ústavného zákona. Nenaplnenie ústavného zákona, resp. skutočnosť, že navrhovateľ porušil svoju povinnosť vyplývajúcu z ústavného zákona, predstavuje dostatočný a relevantný základ na záver odporcu o porušení ústavného zákona a uložení pokuty podľa ústavného zákona. Verejný funkcionár domáhajúci sa zrušenia rozhodnutia vydaného na základe ústavného zákona má v tomto type konania pred ústavným súdom preukázať, že si svoju povinnosť splnil, a tým sa zbaviť svojej zodpovednosti podľa ústavného zákona. Navrhovateľ v tejto veci si svoju povinnosť nesplnil, čo napokon uznal aj sám vo svojom návrhu.

17. Túto námietku navrhovateľa preto nebolo možné vyhodnotiť ako dôvodnú.

IV.2. K námietke oneskoreného rozhodnutia odporcu

18. Vo vzťahu k námietke navrhovateľa o oneskorenom rozhodnutí odporcu (zmeškanie lehoty 180 dní podľa čl. 9 ods. 5 ústavného zákona) ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, v zmysle ktorej na základe toho, že v ústavnom zákone o ochrane verejného záujmu ani v nijakom inom právnom predpise nie je obsiahnutá právna úprava následkov prekročenia tejto lehoty, t. j. jej uplynutie sa nespája so žiadnymi právnymi účinkami, možno dospieť k záveru, že odporca môže ústavne akceptovateľným spôsobom rozhodnúť aj po uplynutí tejto lehoty, t. j. ide len o poriadkovú lehotu, ktorej márne uplynutie nemôže byť dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia výboru (III. ÚS 23/07, III. ÚS 24/07).

19. Ústavný súd nevidel žiaden dôvod odkloniť sa od už citovanej judikatúry a v nej prezentovaných právnych záverov. Pokiaľ ide o výpočet výšky pokuty vo vzťahu k času rozhodovania odporcu, uvedené bude predmetom ústavnoprávneho posúdenia v rámci časti nálezu týkajúcej sa správnosti výpočtu pokuty (IV.4).

20. Z vyššie uvedených dôvodov ani námietka navrhovateľa poukazujúca na oneskorené rozhodnutie odporcu nemohla byť ústavným súdom vyhodnotená ako dôvodná.

IV.3. K namietanej diskriminácii a hlasovaniu poslancov Národnej rady Slovenskej republiky ako členov odporcu

21. Pokiaľ navrhovateľ tvrdí, že ho odporca diskriminoval v porovnaní s iným verejnými funkcionármi, ktorým pokuta za údajné porušenie povinnosti podľa ústavného zákona vôbec nebola uložená v dôsledku hlasovania členov odporcu, resp. zdržania sa hlasovania, ústavný súd konštatuje, že navrhovateľ vo svojom návrhu ani len neoznačil niektorý zo zakázaných diskriminačných dôvodov (čl. 12 ods. 2 ústavy), na ktorých by jeho „diskriminácia“ bola založená.

22. Ústavný súd vo vzťahu k uvedenému konštatuje, že jeho úlohou pri podaní námietky diskriminácie nie je vyhľadávať a autoritatívne určovať prípadný diskriminačný dôvod, ktorý by v danej veci mohol byť relevantný, ale je povinnosťou navrhovateľa vo svojom návrhu ním vnímanú diskrimináciu podradiť pod niektorý z týchto zakázaných diskriminačných dôvodov a argumentovať tak v prospech svojho tvrdenia o diskriminácii.

23. Napriek uvedenému ústavný súd považuje za potrebné konštatovať, že rozdielna prax odporcu, na ktorú poukázal navrhovateľ (zdržanie sa hlasovania členov odporcu pri rozhodovaní o porušení povinnosti podľa ústavného zákona a na to nadväzujúceho uloženia pokuty vo vzťahu k niektorým verejným funkcionárom) a ktorú odporca nijakým spôsobom nevyvrátil, ale vo vzťahu k nej argumentoval čl. 73 ods. 2 ústavy, vo všeobecnosti neprispieva k posilňovaniu dôvery občanov (verejnosti) v právny štát.

24. Akokoľvek, takýto postup odporcu nemohol byť na základe námietok navrhovateľa formulovaných v jeho návrhu posúdený ako diskriminačný, teda v rozpore s čl. 12 ods. 2 ústavy. Preto ústavný súd nemohol túto námietku navrhovateľa vyhodnotiť ako dôvodnú.

IV.4. K spôsobu výpočtu pokuty

25. Vo vzťahu k samotnej výške pokuty a spôsobu jej výpočtu navrhovateľ v podstate argumentuje, že odporca mal pri existencii dvoch možných výkladov ústavného zákona zvoliť ten, ktorý je pre neho priaznivejší a ktorý napokon aj zvolil vo vzťahu k niektorým iným verejným funkcionárom.

26. Podľa čl. 9 ods. 16 ústavného zákona na účely tohto ústavného zákona sa mesačným platom verejného funkcionára rozumie jedna dvanástina z jeho ročného príjmu za predchádzajúci kalendárny rok za výkon verejnej funkcie a v prípade uloženia pokuty v zmysle odseku 15 sa mesačným platom verejného funkcionára rozumie jedna dvanástina z jeho ročného príjmu za predchádzajúci kalendárny rok za výkon funkcie štatutárneho orgánu alebo predsedu štatutárneho orgánu orgánov verejnej moci a orgánov právnických osôb.

27. Ústavný súd už judikoval, že konanie podľa ústavného zákona nemožno považovať za disciplinárne konanie a že odporca má pri výkone pôsobnosti podľa ústavného zákona postavenie orgánu *sui generis* (IV. ÚS 460/2010). Zodpovednosť verejného funkcionára podľa ústavného zákona je verejnoprávna (III. ÚS 114/08).

28. Ústavný súd už mal možnosť preskúmať povahu pokuty podľa ústavného zákona s ohľadom na tzv. Engel kritériá (rozsudok Veľkej komory vo veci Engel a ďalší proti Holandsku z 8. 6. 1976, sťažnosti č. 5100/71, č. 5101/71, č. 5102/71, č. 5354/72, č. 5370/72) a dospel k záveru (II. ÚS 185/2014), že (1.) nesplnenie alebo porušenie povinnosti alebo obmedzenia ustanoveného ústavným zákonom alebo zákonom verejným funkcionárom nie je trestným činom, ale iným verejnoprávnym (správnym, resp. *sui generis*) deliktom, že (2.) ústavný zákon ukladá povinnosti alebo obmedzenia adresované špecifickému okruhu osôb – verejným funkcionárom – a sankcie, ktoré možno v zmysle ústavného zákona uložiť, plnia podľa názoru ústavného súdu preventívno-represívny účel, a to odradiť verejného funkcionára od neplnenia alebo porušovania povinnosti alebo obmedzenia ustanoveného ústavným zákonom alebo zákonom (preventívne pôsobiť) a zároveň sankcionovať, resp. potrestať (represívne pôsobiť) verejného funkcionára za dokonané nesplnenie alebo porušenie povinnosti alebo obmedzenia ustanoveného ústavným zákonom alebo zákonom a že (3.) závažnosť sankcie je potrebné skúmať jednotlivo v rámci každého konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona.

29. Vzhľadom na splnenie prvých dvoch kritérií označeného testu ústavný súd posudzoval, či v prípade navrhovateľa došlo k splneniu aj tretieho kritéria, a konštatuje, že navrhovateľovi uložená pokuta v sume 17 739,48 eur svojou závažnosťou napĺňa tretie kritérium v rámci tzv. Engel kritérií, teda ju možno v zmysle už uvedeného považovať za trestnú sankciu.

30. Vo vzťahu ku konkrétnym okolnostiam tejto veci ďalej ústavný súd poukazuje na zásadu *in dubio mitius*, teda pri pochybnostiach miernejšie (porov. sp. zn. I. ÚS 241/07, II. ÚS 576/2012; tiež nález Ústavného súdu Českej republiky č. k. IV. ÚS 666/02 z 15. 12. 2003, rozsudok Nejvyššího správného soudu č. k. 4 Ads 9/2012-37 z 20. 12. 2012).

31. Na poli verejného práva môžu totiž štátne orgány konať iba to, čo im zákon výslovne umožňuje (čl. 2 ods. 2 ústavy). Pri ukladaní sankcie podľa ústavného zákona, ktorá v tomto konkrétnom prípade predstavuje pokutu (zásah do vlastníckeho práva navrhovateľa), sú orgány verejnej moci povinné šetriť podstatu a zmysel základných práv a slobôd a v prípade pochybností sú povinné

postupovať miernejšie. Je totiž vecou štátu, ktorý má monopol na tvorbu zákonov, aby ich tvoril výkladovo jasné. Súkromné osoby nemajú vo svojej moci zákonodarstvo. Ak je teda výklad nejasný, má sa dať prednosť výkladu výhodnejšiemu pre osoby a nie pre mocenské orgány štátu (pozri tiež KOUDELKA, Zdeněk. Příslušnost soudu a státního zastupitelství v přípravném řízení trestním – náleží Pl. ÚS 4/2014. Trestní právo : odborný časopis pro trestní právo a obory související. Praha : Wolters Kluwer ČR a. s., 2016, roč. 21, č. 3, s. 21 – 33.).

32. K obdobným záverom už ústavný súd dospel aj vo veci sp. zn. I. ÚS 369/2021, ktorá sa týkala pokuty uloženej inému verejnému funkcionárovi, pričom ústavný súd na teoretické východiská a právne závery označenej veci primerane odkazuje.

33. V nadväznosti na uvedené nie je možné prisvedčiť odporcu, že by v danej veci išlo o „neprijateľné extenzívne vyplnenie nedostatku právnej úpravy“, keďže z okolností tejto veci je zrejmé, že existujú dva možné (rovnocenné) výklady pojmu „za predchádzajúci kalendárny rok“ čl. 9 ods. 16 ústavného zákona. Uvedené napokon uznal aj odporca a uviedol, že sa priklonil k záveru komisie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií z 30. novembra 2020. Ústavný súd sa oboznámil so záverom tejto komisie v znení «*pri určení výšky pokuty sa považuje „predchádzajúci kalendárny rok“ za rok, ktorý predchádza rozhodnutiu*», ktorý nebol bližšie zdôvodnený. Uvedený záver príslušnej komisie preto nemôže spochybníť už uvedené závery ústavného súdu a dôvody, na ktorých sú založené.

34. Ani náleží ústavného súdu vo veci sp. zn. III. ÚS 312/2021 predmetné závery nespochybňuje. Označený náleží sa týkal situácie nedostatku prechodného ustanovenia v novele ústavného zákona, ktoré by upravovalo pomery tých verejných funkcionárov, na ktorých sa ústavný zákon začal vzťahovať od 1. januára 2020 (teda nie od ujatia sa verejnej funkcie). Ústavný súd v danej veci dospel k záveru, že povinnosť navrhovateľa podať písomné oznámenie podľa ústavného zákona za rok 2019 z novely ústavného zákona bez pochybností nevyplýva. Aj tu ústavný súd zdôraznil, že nejasnosť v texte ústavnoprávnej úpravy nemôže ísť na ťarchu navrhovateľa, čo podporuje závery ústavného súdu v tejto veci.

35. V okolnostiach tejto veci je zrejmé, že výklad prezentovaný navrhovateľom, podľa ktorého sa v jeho veci za predchádzajúci kalendárny rok má považovať kalendárny rok predchádzajúci nesplneniu povinnosti, nie kalendárny rok predchádzajúci rozhodovaniu odporcu, je pre neho miernejší, resp. priaznivejší (tvrdená pokuta v sume 6 552 eur oproti uloženej pokute 17 739,48 eur). Preto bolo povinnosťou odporcu použiť vo veci sťažovateľa tento pre neho miernejší výklad.

IV.5. K primeranosti pokuty, ktorá môže byť na základe ústavného zákona uložená

36. Ak navrhovateľ tvrdí, že jemu uložená pokuta, a aj prípadná pokuta v sume 6 552 eur, aká bola uložená iným jeho kolegom, by bola zjavne neprimeraná porušeniu povinnosti, ústavný súd odkazuje na svoju judikatúru, v zmysle ktorej ako odporca, tak ani ústavný súd nemá kompetenciu či možnosť meniť taxatívne určenú výšku pokuty podľa ústavného zákona (II. ÚS 387/2011, III. ÚS 533/2012, III. ÚS 274/2021). Pokiaľ bola navrhovateľovi uložená pokuta na základe ústavného zákona a táto pokuta bola (správne) vypočítaná podľa príslušných ustanovení ústavného zákona, ústavný súd ako štátny orgán (nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti) viazaný ústavou nemôže v tomto konaní dodatočne prehodnocovať jej primeranosť vo vzťahu k okolnostiam daného

prípade, pretože takéto moderačné oprávnenie mu neprislúcha (IV. ÚS 511/2012, IV. ÚS 716/2013, II. ÚS 771/2014).

37. V danom prípade, ako už bolo konštatované, nebola pokuta vypočítaná a uložená s súlade s ústavným zákonom. Preto v rámci predmetu tohto konania nie je potrebné rozhodovať o námietke sťažovateľa spočívajúcej v potenciálnej neprimeranosti pokuty, ktorá mu mala byť uložená. Uvedené vyplýva zo skutočnosti, že takáto pokuta nebola sťažovateľovi (zatiaľ) uložená a že v prípade jej uloženia po zrušení napadnutého rozhodnutia odporcu bude mať navrhovateľ možnosť napadnúť nové rozhodnutie odporcu novým návrhom.

38. Bez ohľadu na uvedené ústavný súd upriamuje pozornosť na svoju už citovanú stabilnú judikatúru k moderačným oprávneniam odporcu a ústavného súdu.

39. Vzhľadom na uvedené nemožno túto námietku navrhovateľa považovať za dôvodnú.

IV.6. Záver

40. Ústavný súd dospel v tejto veci k záveru, že navrhovateľom napadnuté rozhodnutie odporcu vzhľadom na dôvody uvedené v časti IV.4 tohto nálezu nie je v súlade s ústavným zákonom a ako také bolo podľa § 239 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) zrušené s tým, že vec sa vracia odporcovi na ďalšie konanie, v ktorom bude výbor podľa § 239 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný právnym názorom ústavného súdu.

V.

Trovy konania

41. Vyhovenie návrhu odôvodňuje to, aby odporca navrhovateľovi podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde úplne nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli zastúpením advokátom. Výška náhrady bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina priemernej mzdy za predchádzajúci polrok (§ 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky). Navrhovateľ má nárok na náhradu za tri úkony právnej služby v roku 2021 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie návrhu a vyjadrenie k vyjadreniu výboru 3 x 181,17 eur), čo spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (3 x 10,87 eur) predstavuje 576,12 eur.

42. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je odporca povinný uhradiť na účet právneho zástupcu navrhovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu